

Universitätsbibliothek Paderborn

**Tractatus sacerdotalis d' sacrame[n]tis: deq[ue] diuinis
officiis: et eoru[m] administrat[i]o[n]ibus**

Nicolaus <de Plove>

Argentine, 1512

VD16 N 1517

Sequit s[e]c[un]da p[arti]s canonis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30634

partis missæ

se fuū; supr^o aliis appellat sa/ canonis i q̄ ponit sacrificij p̄secra
mulos. Rō:qz q̄libz d̄z se r̄putare tio. Et h̄z tria dicta. Prio nang
ptiorē z nō alios. Dī at hec obla/ vt p̄secrādi petet. Scđo ipa p̄le
tio fuit: q̄ sum⁹ empti oblatiōe. cratio pfici⁹ ibi: qui pdie. Tertio
iuxta illō: Empti est⁹ p̄cio mag. rei cōsecrate cōmēoratio exp̄mit⁹
S; z cuncte familie tue q̄ tibi sa/ ibi: vñ z mēores. Circa p̄mū prio
mulant⁹ z seruiūt vt placat⁹ accipi ponit sacrificij oblatōz. Scđo ob
as.lz c̄m de⁹ sit sp̄ placat⁹ .i. miseri latiōis bñdictōz ibi: q̄sum⁹ bñdi/
cors q̄stū ē i ipo sacrificio:tñ sepe ctā. Tertio sacrificij trāssubstātia
offēdit ex pte mistrop⁹ q̄n sunt in tione/ibz: vt nobis. Dic g: quā ob
ptō. Seq̄t̄: dies q̄z n̄flos. vbi petit latiōne.i. t̄renā materiā ad corp⁹
fed⁹ pac̄. vñ dt: Dies q̄z n̄flos i tua filiū tui destinatā fm̄ wil. manitū.
pace dispōas. z loq̄t̄ n̄ solū d̄ pace Tu de⁹ q̄sum⁹ m̄ oīb̄ .i. tota cogi
t̄pis/s; etiā pector̄: q̄ ē cessatio a tatiōe/tota cognitōe/tota mēte et
pt̄is/.atq̄ ab etiā dānatōe. Nos toto itellectu: digner̄ facere bñdi
eripi. vbi petit euasionē carcer̄.i. ctā.i.p quā hoies bñdicāt. Asscri
dānatōz p̄petuā. Et i electoꝝ tuo pt̄a.i.p quā hoies ascribunt i ce/
rū iubeas grege nūcari. vbi petit lo. Rata.i.p quā deviserib⁹ ch̄i
adūctōz cū elec̄. Per iesū ch̄m cē cēsent̄. Rēnabilē.i.p quā a be/
dn̄m n̄m. Et istaz p̄ticulā sc̄tūs stali sensu eruant̄. Acceptabilem
Grego.coposuit. Fir at appositio vt q̄ nobis metip̄is displicem⁹ per
ist⁹ p̄ticule cert⁹ dieb̄: vt i resur/ hāc acceptabiles vnicō filio ei⁹ si/
rectiōe z pēte. Exq̄ em̄ petum⁹ re/ mus. Ita exponit Aug. de p̄se.di.
mūnerationē q̄ fit p resurrectioneꝝ q̄. vtrz sub figura. S; Inā. expōit
ch̄i z sp̄ūsceti missionē: iō tūc fit referēdo ad ch̄z. Bñdictā.i.um̄
additio fm̄ alios etiā i cena dn̄i: nē a p̄ctō. Asc̄ptā.i. sc̄ptur̄ p̄nū/
q̄z p̄ illō sacrificiū tūc iſtitutū dat̄ ciatā z figuratā. Ratq̄.i.nō trāſit
remuneratio.iuxta illō: Qui man/ toriā sic ver⁹ lex. Rēnabilē.i. q̄si
ducat hūc panē z c̄. Hec aut̄ v̄ba nō peculiarē:sic erat hostia lega/
dices sacerdos se p̄fude inclinat: lis:q̄ n̄ mūdabat a p̄ctō. Accepta
fcās q̄ legal' sacerdos sumo cona bilē z illā de q̄ Esaias z Hicre.
mine obūrabat ne videre; v̄l' q̄ dicūt: Obrulisti hostiā non acce/
orauit ch̄i. s. p̄fude se inclinādōz hu pt̄a. Lōit tñ h̄ refert ad diff̄erēti/
am oblatiōis iudc. Illa em̄ tradis/
tio fuit maledicta: iō ista sit bñdu/
cta. Illa at p̄sc̄pta vel disc̄pta de
libro viuētūm:iō digncris faccre
asc̄ptā illā. Illa fuit irrita.i.unq̄ z
d̄testabil'; iō de⁹ fac istā ratā. Tē
M. iii

Seq̄t̄ scđa p̄s canonis:

q. **Wam obla**
tionē z c̄. Hec est scđa p̄s

Expositio quarte

illa fuit irrenabilis: iō de fac istam
renabilē. i. rōne plenā: vt fiat rōna
bile nōe fuitur obsequiū. Ille red
dicit mala p bonis p̄f qd repro
bat: ē: s; tu de fac hāc acceptabi
lē p quā tibi nos reddas acceptos
Fuit autē h̄ qnqz siḡ crucis: tres cō
munes sup panē t calicē s̄l̄ q̄rta
autē sup panē t q̄nta sup calicē p
se. Et h̄cāt qnqz loca vulnerū ei.
Vll̄ fm̄ Jnn̄. tres fcāt. xxx. denari
os p q̄bō vēdit̄ ē ch̄is. Due autē
vēditionē t emptionē siue vēdito
rē t vēditū. Vlel fm̄ Bē. d̄ parā.
t fm̄ wil. manitū. significant tria
q̄ ch̄is fecc circa h̄ sac̄m. Nā acce
pit/bñdixit et dedit: ecce tria. Et
spēalit̄ fit crux sup oblatam t vna
sup calicē. q̄ dixit: Hoc ē c̄m cor
pus meū. Et itez; bibite ex h̄ oēs.
Et seq̄t: vt nobis corp̄ t sanguis
fiat dilectissimi filij tui dñi nr̄i Je
su ch̄i. Ibi petit trāssubstatiatio
nē panis in corp̄ ch̄i p̄ h̄ v̄bum:
cū diē fiat. Illō c̄m ē v̄bē v̄reatio
nis siue creatoris. H̄n̄. j. vbi dixit:
Fiat lux. Et seq̄t: Et factū ē ita.
Et n̄ dīc sacerdos: vt faciā corp̄
ch̄i: q̄ n̄ ē nisi mister huius v̄ersi
onis. Jō n̄ m̄ppa ps̄ona: s; i ps̄ona
ch̄i dīc fiat. Dīc autē v̄lectissimi
filij tui: q̄ n̄l̄s p̄t ēē dīlect̄ dō q̄n
tūcū: s; sc̄tū sic ch̄is: rōne cū dī
lectiōis p̄f ip̄m totū mūdi p̄tā i
culsit. Fuit at due crucis: vna su
p̄ panē alia sup calicē: ad signifi
candū q̄ hoc sac̄m yalet ac salu
lūtē corporis t ḡie.

Equitur:

s qui p̄die. H̄c̄yba ad
didit Alex. p̄m̄ anno
dñi. cxxij. Et h̄ pficitur p̄secratio.
Circa qd p̄mo rep̄nit̄ qd ch̄is i
cena fec. Vln̄ dīc: Qui p̄die. i. vna
die anteqz passus ē: vel vna die p̄
cedere an passionē accepit panē.
Et in h̄ loco tercis digit̄ sup cor
porale accipit sacerdos hostiā re
uerent. Et dīz eā tenere submissē:
nō on̄dēdo pplo vel mīstro: ne vi
deat aliq̄ mō an p̄secratōz. Vln̄ di
cit/accepit panē i sc̄tās ac venera
bilcs man̄ suas: t eleuat̄ i celum
ocul̄ ad te dēū p̄c̄m suū oīpoten
tē. Et h̄ eleuat sacerdos ocl̄os su
pra i celū: i q̄ ch̄is fcāt. q̄ oculos
ment̄ d̄cbem̄ eleuare i celū: vnde
veniat auxiliū nobis. vt dīz in p̄s.
Quia oē bonū d̄cursū d̄scēdit.
Seq̄t: Br̄as agēs: nō p se/ s; pro
nīa redēptione. bñdixit: t fit ibi
crux sup hostiaz: q̄ fcāt q̄ christ̄
passus ē i natura hūana. s. i corpe
t aia: q̄ dīxit. Trist̄ ē aia mīca v̄
q̄ ad mortē. Et iō p se bñdicitur
hostia: t p se calix. Et nō itelligas
q̄ ch̄is bñdixit. i. crucez fecit sup
panē: cū v̄t̄ cruci illā fuit an pas
sionē cr̄. s. bñdixit. i. x̄ba p̄secra
tiōis. s. illa/h̄ ē em̄ corp̄ meū: sup
panē p̄tulit. tūc x̄tute x̄bor facta
est statī bñdicta transsubstatiatio
panis i corp̄ ch̄i. vñ expone. bñ
dixit. i. vim bñdictiōis x̄bis p ip̄m
x̄platis dedit: vt trāssubstantiaret

partis missæ

panis in corp^o chri ver. Seq^r: ac ri a circūstātib^o/q^d ē gue p^cculū: fregit deditq^z discipulis suis /di. q^r tūc pōt adorari p^r simplices aīz Accipite et comedite. Ubi scien/ p^rsecretaōz/q^d erit gue pctm idolo dū q^r l^r h dicit q^r chris p^rus fregit latrie. Et iō teneat ea valde dep̄s/ et tūc p^rsecreauit:tn ita non intelligē se i altari ne videat. Sit aut eleua dū q^r chris p^rus fregissz tūc bñ/ dirissz/l^r q^r chris p^r bñdicoz et co/ uersione fregit. Un sic p^rtrue lit/ tera. Accepit panē et h̄idixit.s./di/ cēs:h ē c^r corp^o meū/ et tūc fregit: deditq^z discipul^s suis /di. Accip. et come. h est em corp^o meū. P^r g p^rulit illa vba/ ut cis vim p^rficien di tribueret:deinde ea protulit/ut aplos formā conficiendi doceret. Ita dic wil. Lōit tn d^r:q^r sel^rptu lit chris illa vba:tunc.s. qn volunt dare aplis. Un dādo eis tūc bñ/ dirit p illavba iā dicta.s.h est em corp^o meū. Ita d^r Gor.sup mat. et ita p illa vba sel^rplata sil p^rfecit/et formā p^rficiēdi dedit. ut dic Gor. de parā. Un sens^r ē:bñdixit/fregit deditq^z discipul^s suis: et tūc dixit: Hoc ē em corp^o meū. Et iste ē ve rus intellect^r.

Lc ē enim

b corp^o meū. Ista est for/ ma p^rsecatiōis venera/ bilis sacri eucharistie:quā dicens sacerdos habeat intētōne veram cōsecrādi corp^o chri. Nō obmittat aut illā p^riuōne em:qr l^r n sit d suba sacri/ē tn dc essentia p^rcepti: vñ ḡuit peccaret obmittēs eam. Aliqui v̄o dicētes ista vba tenet hostiā i manib^o;ita q^r possit vide

ri a circūstātib^o/q^d ē gue p^cculū: q^r tūc pōt adorari p^r simplices aīz Accipite et comedite. Ubi scien/ p^rsecretaōz/q^d erit gue pctm idolo dū q^r l^r h dicit q^r chris p^rus fregit latrie. Et iō teneat ea valde dep̄s/ et tūc p^rsecreauit:tn ita non intelligē se i altari ne videat. Sit aut eleua dū q^r chris p^rus fregissz tūc bñ/ dirissz/l^r q^r chris p^r bñdicoz et co/ uersione fregit. Un sic p^rtrue lit/ tera. Accepit panē et h̄idixit.s./di/ cēs:h ē c^r corp^o meū/ et tūc fregit: deditq^z discipul^s suis /di. Accip. et come. h est em corp^o meū. P^r g p^rulit illa vba/ ut cis vim p^rficien di tribueret:deinde ea protulit/ut aplos formā conficiendi doceret. Ita dic wil. Lōit tn d^r:q^r sel^rptu lit chris illa vba iā dicta.s.h est em corp^o meū. Ita d^r Gor.sup mat. et ita p illa vba sel^rplata sil p^rfecit/et formā p^rficiēdi dedit. ut dic Gor. de parā. Un sens^r ē:bñdixit/fregit deditq^z discipul^s suis: et tūc dixit: Hoc ē em corp^o meū. Et iste ē ve rus intellect^r.

vbi sufficient^r expedita ē. Seq^r:si milit^r t^r. vbi ponit forma p^rsecatiōis omis sanguinis chri. Ubi sciēdū q^r sacerdos vole^rpferre ista vba/d^r ipm calicē accipe ambab^r mani/ bus. et cū dic: Bñdixit/ d^r facere crucē sup calicē/tenēdo calicem i manu sinistra: ne tactu vel impe/ tu cadat. Crux sup calicē signifi/ cat p^rassōne chri i aia: ut dictū ē: et cū n^ram salutē in anima, et fa/ cta cruce d^r tenere calicē sic p^rus. Et h^r facto p^rferit vba p^rsecatiōis habendo intentionē p^rsecreandi san/ guinē chri. Et si pōt habere activ alē/ē tāros meli^r. D^r at p^rferre vba ista sine aspiratiōe magna: nō sic qdā fatui faciūt:faciētes abilitū magnū ac pessumū i hostiā vel ca lice:ita q^r astates scādalizāt. Un dic. Similē postq^z cenatū ē acci piens bñc p^rclarum calicē. Et po nit h^r ztines p^r tento.i. vñm cum aq^r mixtū in calice ad transsubstātiōndū in sanguinem suum. Dic

M iiiij

Expositio quarte

etiam hunc calicem; quod idem est nunc quod fuit scies tamen ibi vacuus esse sanguinem christi. Aliquid autem cleuat tectum calicem; quod non ad portatum christi sanguini quod discooperitur; sed non est visus. Nam corpus non idem est in numero quod fuit tunc. Additum desigunt occultum et difficile my/ at perclarum; quod istud sacrificium inter omnia sterium sacerdotum huius. discooperatur autem non est perclarissimum. Unde post. Calix me significat separationem sanguinis christi a us iebriis quam perclarum est. Sequitur: san suo corpe tempore passionis. Et ob hanc etiam ac venerabiles manus suas: quod etiam cam separatum consecrat corpus tempore recipiat sacerdos calicem in manu christi et sanguis ut facatio exprimat. n. Seqitur: Item tibi gratias agere. quod ut dicitur. Porra super Mat. xxvij. cap. referas ad illud quod dictum est filii mei. Hoc quiescuntque feceritis in me in modo et fac sic puer agendo gratias deo patrem. ria facientur. hec clausula quod tam consenserit. Seqitur: benedixit deinde discipulis creationis corporis quam etiam sanguinis regnus dei. Accipite et bibi. ex hoc oportet. spicit complementum: id post virtutem est dicenda. Sciedum etiam quod tempore cleuacionis dominorum fieri a populo deuota inclinatio. ut dominus in canticis sanctis. missa et in testamenti mysteriis fideli. quod pro vobis et pro multis effundetur in remissionem peccatorum. Hoc totum est de forma consecrationis sanguinis et exposure integrum. hostia vero vivum caro deitas. Et transubstantiantur res iste in corpore sanguinem tuum domine ad honorem et misericordiam tuam. ad remissionem peccatorum et ad salutem animarum nostrarum. Postmodum etiam dicitur tunc. Domine noster tecum. Unde et aliquid videtur et aliud sub visu spirituum firmiter credere. quod pro vobis et pro multis effundetur in remissionem peccatorum. Dicitur notandum pro multis et non dic pro omnibus: quod in operibus effusus est quodrum ad sufficientiam ita quod sufficiens est salutis reparatione non tam quantum ad efficaciam: quod non oportet efficiunt salutem per ipsum. Dicitur etiam quod in operibus. quod dicitur: quod apostoli in nomine domini dei nostri Iesu Christi baptisimus certificata: eiusdem christi factum est. et hec plebs tua sancta. et per nos. Unde et hec plebs tua sancta. et per nos. Unde et hec plebs tua sancta. et per nos. Unde et hec plebs tua sancta. et per nos.

Ic est enim causa lux sanguinis mei noui et effusionis testamenti mysteriū fideli. quod pro vobis et pro multis effundetur in remissionem peccatorum. Hoc totum est de forma consecrationis sanguinis et exposure integrum. hostia vero vivum caro deitas. Et transubstantiantur res iste in corpore sanguinem tuum domine ad honorem et misericordiam tuam. ad remissionem peccatorum et ad salutem animarum nostrarum. Postmodum etiam dicitur tunc. Domine noster tecum. Unde et aliquid videtur et aliud sub visu spirituum firmiter credere. quod pro vobis et pro multis effundetur in remissionem peccatorum. Dicitur notandum pro multis et non dic pro omnibus: quod in operibus effusus est quantum ad sufficientiam ita quod sufficiens est salutis reparatione non tam quantum ad efficaciam: quod non oportet efficiunt salutem per ipsum. Dicitur etiam quod in operibus. quod dicitur: quod apostoli in nomine domini dei nostri Iesu Christi baptisimus certificata: eiusdem christi factum est. et hec plebs tua sancta. et per nos. Unde et hec plebs tua sancta. et per nos. Unde et hec plebs tua sancta. et per nos. Unde et hec plebs tua sancta. et per nos.